

Lokale læreplaner

Grunnskolen

Fag:	Musikk
Årstrinn:	8.-10. trinn

Fagets relevans og sentrale verdier

Musikk er et sentralt fag for skaperkraft, kulturforståelse og identitetsutvikling. Gjennom faget får elevene grunnlag til å delta i musikk i et livslangt perspektiv. I faget musikk utvikler elevene kompetanse i spill, sang og dans, i å lage musikk og i å forme og forstå et mangfold av uttrykk. Faget skal bidra til at elevene forstår hvordan musikk både springer ut av kulturer, skaper kultur og bidrar til samfunnsendringer, og elevene skal få erfare at musikk kan bidra til livskvalitet. Faget musikk skal forberede elevene på deltakelse i et samfunns- og arbeidsliv som har behov for praktiske og estetiske ferdigheter, kreativitet og sosial samhandling.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Gjennom faget musikk skal elevene utvikle sine estetiske, kreative og skapende evner og få mulighet til å uttrykke seg. Faget skal legge til rette for musikkglede og mestringsfølelse, og elevene skal få erfare at egen stemme betyr noe i fellesskapet. I musikk skal elevene møte et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykk som åpner dører til større fellesskap. Møter med levende musikk er en naturlig del av dette, og elevene skal få oppleve at folkemusikk og samisk musikkultur er viktige deler av vår felles kultur og kulturarv.

Kjerneelementer

Utøve musikk

Kjerneelementet utøve musikk legger vekt på elevenes aktive deltakelse med stemme, kropp og instrumenter i samspill, framføring og lek og i ulike musikalske uttrykk og sjangre. Kjerneelementet skal gi elevene erfaring med å spille, synge og danse i ulike sammenhenger. Kjerneelementet bidrar til at elevene gjennom kreative prosesser får øve seg i håndverk, uttrykk og formidling.

Lage musikk

Kjerneelementet lage musikk legger vekt på at elevene arbeider kreativt ved å organisere og sette sammen musikkens grunnelementer til noe nytt eller å omforme noe kjent. Kjerneelementet bidrar til å øve elevene i å uttrykke seg og å lytte bevisst i skapende prosesser. Elevene skal få erfaring med og opplæring i ulike måter å lage musikk på og bli i stand til å ta i bruk ulike improvisasjons- og komposisjonsteknikker, verktøy og metoder.

Lokale læreplaner

Grunnskolen

Opplive musikk

Kjerneelementet oppleve musikk legger vekt på at elevene lytter aktivt og sansende. Dette åpner for emosjonelle erfaringer fra det hverdagslige til de eksistensielle møtene med musikk, og gir elevene øvelse i å gi uttrykk for musikalske erfaringer. Kunnskap om og erfaring med musikk og musikalske virkemidler er utgangspunktet for en reflektert og utforskende tilnærming til musikkopplevelsen.

Kulturforståelse

Kjerneelementet kulturforståelse handler om hvordan sangen og musikken elevene utøver, lager og opplever, er forankret og har betydning i kulturen den springer ut av. Å kunne forstå egne og andres musikalske uttrykk, å utøve musikk, å lage musikk og å oppleve musikk både forutsetter og bidrar til kulturell kompetanse. Spill, sang og dans som estetiske uttrykk er påvirket av, og er uttrykk for, historiske og samfunnsmessige forhold. Musikkens mening skapes når musikk brukes i sosiale sammenhenger, og musikk gir mening til sosiale hendelser og ritualer.

Tverrfaglige temaer i faget

Folkehelse og livsmestring

I musikkfaget handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om at eleven utvikler evne til å uttrykke seg gjennom spill, sang, andre vokale uttrykk og dans. Fellesskapet rundt musikk bygger relasjoner mellom mennesker, gir mestringsfølelse og bidrar til et positivt selvbilde, når musikkens faglige og estetiske dimensjoner ivaretas. Musikk er en ressurs for å gjenkjenne, sette ord på og håndtere tanker og følelser, i medgang og motgang. Kunstneriske uttrykk gir mulighet til å forstå både eget og andres følelsesliv bedre, og dette legger grunnlag for god psykisk helse.

Demokrati og medborgerskap

I musikk handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om at elevene utvikler kunnskap om hvordan musikk kan være en viktig demokratisk ressurs. Arbeid med temaet i faget gir elevene forståelse av hvordan de kan ta i bruk kunstneriske ytringsformer og estetiske uttrykk i demokratiske prosesser. Faget musikk skal bidra til bevissthet om hvordan musikk til alle tider har vært brukt til å uttrykke meninger og til å skape og kommunisere identiteter. I musikk øver elevene seg i å håndtere meningsbrytninger og respektere uenighet, og de utvikler bevissthet om både retten til å ytre seg og ytringsfrihetens grenser.

Grunnleggende ferdigheter i faget

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i musikkfaget er å kunne bruke stemmen variert i sang og andre vokale uttrykk til å improvisere, gjengi og formidle musikalsk stoff. Muntlige ferdigheter vil også si å kunne sette ord på og diskutere egne skapende prosesser og å kunne reflektere over musikalske erfaringer og opplevelser. Utviklingen av muntlige ferdigheter i musikk går fra å kunne formidle enkelt musikalsk stoff til å kunne formidle mer komplekse musikalske uttrykk, og fra å

Lokale læreplaner

Grunnskolen

kunne fortelle om egne opplevelser og bruk av enkle virkemidler til å kunne beskrive mer komplekse musikkfaglige emner, estetiske opplevelser, musikalske virkemidler og musikkens funksjoner mer inngående.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i musikk er å ta i bruk ulike former for analog og digital notasjon som gir støtte til å utøve, lage og oppleve musikk og støtte til å dokumentere prosesser og resultater. I dette inngår grafisk notasjon, noter eller besifring. Utviklingen i å kunne skrive i musikk går fra å bli kjent med og kunne bruke enkle notasjonsteknikker til å kunne bruke ulike former for notasjon og skriftspråk til å utforske, dokumentere og formidle musikalske ideer.

Å kunne lese

Å kunne lese i musikk er å tolke og forstå ulike musikalske tekster, både nedskrevne musikalske tegn og symboler og tekster sammensatt av flere modaliteter, digitalt og i sceniske fremføringer. Utviklingen i å kunne lese i musikk går fra å kunne gjenkjenne, samtale om og bruke enkle tegn og symboler til å kunne nyttiggjøre seg ulike notasjonsformer i musikalsk samhandling og å kunne forstå og reflektere over bruk av musikk, dans og tilhørende virkemidler i stadig mer komplekse uttrykk.

Å kunne regne

Å kunne regne i musikk er å forstå og bruke musikkens grunnelementer, som puls, takt, rytmer, tonehøyde, tekstur og form. Det innebærer å utforske og eksperimentere med mønstre og strukturer, og gjøre beregninger av tid og rom når musikk og dans utspilles. Utviklingen i å kunne regne i musikk går fra å kunne lage, utøve og beskrive enkle mønstre og strukturer, og gjøre enkle beregninger av tid og rom, til en dypere kroppslig og kognitiv forståelse av presisjon og kompleksitet knyttet til musikkens grunnelementer, mønstre og strukturer, tid og rom.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i musikk er å kunne bruke musikkteknologi til å utøve, lage og oppleve musikk. Dette innebærer å bruke digitale verktøy kreativt til å gjøre opptak, bearbeide og manipulere lyd og bruke programmering i skapende arbeid. Digitale ferdigheter er også å utøve digital dømmekraft. Det innebærer å følge regler for opphavsrett i møte med egen og andres musikk og utvise nettetikk i samhandling med andre. Utviklingen av digitale ferdigheter i musikk går fra å bruke enkle digitale verktøy til å forme musikalske arbeider, til å bruke digitale verktøy og teknologi strategisk og variert for å oppnå hensiktsmessige og kreative musikalske uttrykk. Det går også fra å kunne utøve personvern og nettetikk i enkeltstående situasjoner til å kunne vise god dømmekraft og bidra til ansvarlig samhandling i musikalske fellesskap.

Lokale læreplaner

Grunnskolen

Kompetansemålene

For beskrivelser av kjerneelement, tverrfaglige tema og grunnleggende ferdigheter – se innledning

Mål	Kjerneelement	Tverrfaglig tema	Grunnleggende ferdigheter (primærferdighet(er))	Trinn
Utøve et variert repertoar av musikk, sang, andre vokale uttrykk og dans	Utøve musikk Oppleve musikk Kulturforståelse	Folkehelse og livsmestring	Muntlige ferdigheter Å kunne skrive Å kunne lese Å kunne regne	8. + 10.
Reflektere over hvordan musikalske tradisjoner, inkludert samiske musikktradisjoner, bevares og fornyes.	Kulturforståelse Oppleve musikk	Demokrati og medborgerskap	Muntlige ferdigheter Å kunne lese	8. + 10.
Samarbeide med andre om å planlegge og gjennomføre øvingsprosesser hvor det inngår selvvalgt sang, andre vokale uttrykk, spill på instrumenter eller dans, og formidle resultatet i gruppe eller individuelt	Utøve musikk Oppleve musikk	Folkehelse og livsmestring	Ulike ferdigheter: -Muntlige ferdigheter -Å kunne skrive -Å kunne lese -Å kunne regne -Digitale ferdigheter	10.
Skape og programmere musikalske forløp ved å eksperimentere med lyd fra ulike kilder	Utøve musikk Lage musikk Oppleve musikk	Folkehelse og livsmestring	Muntlige ferdigheter Å kunne lese Å kunne regne	8.

Lokale læreplaner
Grunnskolen

			Digitale ferdigheter	
Utforske og formidle musikalske opplevelser og erfaringer, og reflektere over bruk av musikalske virkemidler	Utøve musikk Opplive musikk Kulturforståelse	Folkehelse og livsmestring	Muntlige ferdigheter Å kunne skrive Å kunne lese.	10.
Lytte og prøve ut ulike uttrykk og begrunne valg i skapende prosesser fra idé til ferdig resultat	Utøve musikk Lage musikk Opplive musikk	Folkehelse og livsmestring	Ulike ferdigheter	10.
Bruke gehør og notasjonsteknikker som støtte i skapende arbeid	Utøve musikk Lage musikk	Folkehelse og livsmestring	Å kunne skrive Å kunne lese Å kunne regne Muntlige ferdigheter	8. + 10.
Bruke relevante fagbegreper i skapende arbeid og i refleksjon over prosesser og resultater	Utøve musikk Lage musikk Opplive musikk		Ulike ferdigheter	10.
Utforske og reflektere	Utøve musikk	Folkehelse og livsmestring	Muntlige ferdigheter	8. + 10.

Lokale læreplaner

Grunnskolen

over hvordan musikk, sang og dans som estetiske uttrykk er påvirket av og uttrykk for historiske og samfunnsmessige forhold, og skape musikalske uttrykk som tar opp utfordringer i samtiden	Lage musikk Oppleve musikk Kulturforståelse	Demokrati og medborgerskap	Å kunne skrive Å kunne lese Å kunne regne	
Utforske og drøfte musikkens og dansens betydning i samfunnet og etiske problemstillinger knyttet til musikalske ytringer og musikkulturer	Oppleve musikk Kulturforståelse	Folkehelse og livsmestring Demokrati og medborgerskap	Muntlige ferdigheter Å kunne skrive Å kunne lese	10.

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i musikk på 8., 9. og 10. trinn når de spiller, synger og danser, og når de planlegger og gjennomfører arbeid med å utøve og lage musikk, viser fram og reflekterer over resultatene. Elevene viser også kompetanse når de setter ord på og drøfter hva sang, andre vokale uttrykk og dans kan bety i et samfunn og når de drøfter etiske problemstillinger knyttet til ulike uttrykk.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom at elevene får eksperimentere, bruke fantasi og kreativitet og får arbeide systematisk med å utvikle et produkt fra idé til ferdig resultat. Læreren og elevene skal være i dialog om elevenes utvikling i musikk. Elevene skal få mulighet til å prøve seg frem. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og hva de får til bedre enn tidligere. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Lokale læreplaner

Grunnskolen

Standpunkt vurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i musikk ved avslutningen av opplæringen etter 10. trinn. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i musikk basert på kompetanse eleven har vist når eleven utøver og lager musikk, opplever musikk og arbeider med kulturforståelse i tilknytning til det skapende arbeidet.

Kilde: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/> (hentet 07.08.20)

Læreplanen er utarbeidet av skolene i Grimstad. Koordinator for arbeidet: Maria Kylland